

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen Pankille myönnettävästä valtiontakuusta NAB-järjestelyn vakuudeksi sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle annettavan lainan vakuudeksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen Pankille myönnettävästä valtiontakuusta NAB-järjestelyn vakuudeksi sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle annettavan lainan vakuudeksi (HE 168/2020 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut (etäkuuleminen):

- erityisasiantuntija Minna Nikitin, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Satu Kivinen, Suomen Pankki

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että valtioneuvosto voisi myöntää vastavakuuksia vaatimatta 2,27 miljardin erityisen nosto-oikeuden suuruisen valtiontakuun Suomen Pankille *New Arrangements to Borrow* -rahoitusjärjestelyn eli niin sanotun NAB-järjestelyn vakuudeksi.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että valtioneuvosto voisi myöntää vastavakuuksia vaatimatta 3,76 miljardin euron suuruisen valtiontakuun Suomen Pankille Kansainväliselle valuuttarahastolle myönnettävän kahdenvälisen lainan vakuudeksi siitä mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta. Kun NAB-järjestelyn kaksinkertaistaminen tulee voimaan, kahdenvälisen lainan vakuudeksi annettu valtiontakuu pienenee 3,76 miljardista eurosta 1,62 miljardiin euroon.

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2020 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Kansainvälisen valuuttarahaston jäsenmaiden tavoitteena on varmistaa valuuttarahaston rooli kansainvälisen rahoitusturvaverkon keskiössä. Tilanteessa, jossa maailmantalouteen kohdistuu suurta epävarmuutta ja jäsenmaiden kasvunäkymät ovat heikot, rahoituskapasiteetin säilyttäminen ennallaan antaa positiivisen signaalin jäsenmaiden tuesta valuuttarahastolle.

Kansainvälisen valuuttarahaston johtokunta on hyväksynyt alkuvuodesta 2020 New Arrangements to Borrow -rahoitusjärjestelyn eli niin sanotun NAB-järjestelyn muutokset, jotka kasvattavat järjestelyn kokonaissumman nykyisestä noin 217,9 miljardista eurosta noin 434,3 miljardiin euroon. Tämä toteutetaan kaksinkertaistamalla kaikkien NAB-järjestelyyn osallistuvien maiden osuudet.

Samoin kansainvälisen valuuttarahaston johtokunta hyväksyi keväällä 2020 uusia kahdenvälisiä lainasopimuksia koskevan kehikon, jonka puitteissa valuuttarahasto neuvottelee uudet lainasopimukset lainanantajien kanssa. Tällä varmistetaan, että Kansainvälisen valuuttarahaston rahoituskapasiteetti ei laske siinä tapauksessa, että NAB-järjestelyn kaksinkertaistamista ei saada voimaan vuoden 2021 alusta. Kun NAB-järjestelyn kaksinkertaistaminen tulee voimaan, kahdenväliset lainat pienennetään.

Suomelle Kansainvälisen valuuttarahaston esitykset tarkoittavat sitä, että Suomen osuus NAB-järjestelyissä kasvaisi noin 2,7 miljardiin euroon. Kahdenvälinen laina puolestaan olisi aluksi edelleen 3,76 miljardia euroa. Kun NAB-järjestelyn kaksinkertaistaminen tulee voimaan, Suomen kahdenvälinen laina pienenee 1,62 miljardiin euroon. Näin ollen Suomen Pankille annettujen valtiontakuiden määrä pienenee noin 780 miljoonaa euroa sen jälkeen, kun NAB-järjestely kaksinkertaistetaan. Näiden muutosten jälkeen Suomen Pankille annetut valtiontakuut ovat yhteensä noin 7,2 miljardia euroa.

Suomen Pankki on hoitanut Suomen osuuden rahoituksesta, vaikka Suomen valtio on Kansainvälisen valuuttarahaston jäsen. Valtio on kuitenkin kantanut vastuun jäsenosuuden käytöstä Suomen Pankille mahdollisesti aiheutuvista tappioista ja antanut valtiontakuun eduskunnan suostumuksella. Takuu on tarpeen, koska Suomen Pankilla on oltava pankkia koskevan lain mukaan riittävät vakuudet luotonannossaan. Valtiontakuu on myönnetty ilman vastavakuuksia.

Menettelyä on tarkoitettu soveltaa nyt myös tulevaan muutokseen. Samalla vuonna 2016 NAB-järjestelyn vakuudeksi myönnetty takuu ja vuonna 2017 kahdenvälisen lainan vakuudeksi myönnetty takuu kumottaisiin. Valiokunta pitää noudatettua menettelytapaa tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen käyttöä myös tässä yhteydessä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 168/2020 vp tarkoitetun valtiontakuun ja antaa perustuslain 82 §:n 2 momentin mukaisesti suostumuksensa siihen, että valtioneu-

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2020 vp

vosto voi myöntää vastavakuuksia vaatimatta 2,27 miljardin euron erityisen nosto-oikeuden suuruisen valtioneuvoston Suomen Pankille NAB-järjestelyn vakuudeksi ja että vuonna 2016 NAB-järjestelyn vakuudeksi myönnetty valtioneuvoston kumotaan.

Samalla eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että valtioneuvosto voi vastavakuuksia vaatimatta antaa 3,76 miljardin euron suuruisen valtioneuvoston Suomen Pankille Kansainvälisen vakuutusrahaston kanssa tehtävästä ja vuonna 2017 tehdystä kahdenvälisestä lainasopimuksesta mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta siten, että NAB-järjestelyn kaksinkertaistamisen tullessa voimaan valtioneuvoston pienenee 1,62 miljardiin euroon, ja siihen, että aikaisempi vuonna 2017 kahdenvälisen lainan vakuudeksi myönnetty valtioneuvoston kumotaan.

Helsingissä 6.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Heli Järvinen vihr
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Sari Essayah kd
varajäsen Saara Hyrkkö vihr
varajäsen Katja Hanninen vas
varajäsen Lulu Ranne ps
varajäsen Jussi Wihonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti